

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **J. L.**, zastoupený JUDr. Irenou Wenzlovou, advokátkou se sídlem Litoměřice, Sovova 709/5, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**, se sídlem Hradec Králové, Pivovarské náměstí 1245, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 7. 2013, č. j. 13272/DS/2013/Kj, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 13. 10. 2015, č. j. 51 A 22/2013 – 116,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 13. 10. 2015, č. j. 51 A 22/2013 - 116 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Dosavadní průběh řízení

Městský úřad Trutnov (dále též „*správní orgán I. stupně*“) rozhodnutím ze dne 4. 6. 2013, č. j. 2013/156/SPR/NOH uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3. zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích pro porušení § 18 odst. 4 téhož zákona, za což mu uložil pokutu ve výši 4.000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 3 měsíců. Žalovaný rozhodnutím ze dne 31. 7. 2013, č. j. 13272/DS/2013/Kj odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

Žalobce podal proti rozhodnutí žalobu. Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 24. 10. 2014, č. j. 51 A 22/2013 – 56 toto rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Krajský soud byl toho názoru, že správní orgán I. stupně měl doručit předvolání k jednání o přestupku dne 4. 6. 2013 zmocněnci žalobce na elektronickou doručovací adresu. Předvolání odeslané na adresu trvalého bydliště zmocněnce proto nelze považovat za řádné

doručené, a pokud se zmocněnec nedostavil na toto předvolání k jednání správního orgánu, přestupek byl nesprávně projednán v nepřítomnosti zmocněnce žalobce.

Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu ke kasační stížnosti žalovaného rozsudkem ze dne 3. 9. 2015, č. j. 3 As 239/2014 - 13 zrušil. Zjistil, že elektronická zpráva, v níž zmocněnec žalobce požádal o doručování písemností na elektronickou adresu, nebyla správnímu orgánu vůbec doručena. Správní orgán proto postupoval správně, jestliže předvolání k ústnímu jednání zaslal zmocněnci žalobce na adresu jeho trvalého bydliště.

Krajský soud v Hradci Králové v dalším řízení rozsudkem ze dne 13. 10. 2015, č. j. 51 A 22/2013 – 116 žalované rozhodnutí včetně rozhodnutí správního orgánu I. stupně znovu zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud má za to, že správní orgán I. stupně zmocněnci žalobce v řízení doručoval vadně. Podle něj zmocněnec žalobce požádal o elektronické doručení v situaci, kdy do úvahy přicházelo již jen vydání rozhodnutí o přestupku. Správní orgán I. stupně však oproti očekávání zmocněnce pokračoval v řízení, když dále shromažďoval podklady pro rozhodnutí, poté ještě umožnil žalobci, aby se s nimi seznámil. Postupně žalovaný zmocněnci na elektronickou adresu zaslal výzvu k seznámení se s podklady a poté, co neobdržel potvrzení o doručení, zaslal tuto výzvu písemně též na adresu jeho bydliště. Správní orgán dne 16. 5. 2013 písemně na adresu pobytu předvolal zástupce žalobce na jednání konané dne 4. 6. 2013 a toto předvolání zaslal rovněž i žalobci, který jej převzal osobně dne 17. 5. 2013. Rozhodnutí o přestupku zaslal správní orgán zmocněnci na adresu trvalého bydliště, tak i elektronicky (zmocněnec potvrdil přijetí zprávy druhý den po doručení rozhodnutí). Správní orgán navíc se zmocněncem elektronicky komunikoval i po doručení rozhodnutí např. ve věci odstranění vad odvolání. Krajský soud má proto za to, že správní orgán bez jasného pravidla doručoval písemnosti zmocněnci žalobce na adresu trvalého bydliště a na elektronickou adresu X.

Dořešení otázky, zda a za jakých okolností byla správnímu orgánu doručena žádost zmocněnce žalobce ze dne 16. 4. 2013 o zasílání veškerých písemností na elektronickou adresu, nemělo žádný vliv na průběh správního řízení. Podle krajského soudu měl správní orgán zmocněnci žalobce doručovat písemnosti na elektronickou adresu již na základě žádosti ze dne 11. 2. 2013. K tomuto názoru krajský soud dospěl ze tří důvodů:

- Zmocněnec žalobce o toto požádal s odůvodněním, že se nebude v místě trvalého pobytu zdržovat, učinil tak v době a v takovém stadiu přestupkového řízení, kdy se již žádný další úkon neočekával s výjimkou vydání rozhodnutí ve věci ze strany správního orgánu.
- správní orgán I. stupně již v případě výzvy k seznámení se s podklady ze dne 3. 4. 2013 tento způsob doručování akceptoval a zmocněnec žalobce na něj reagoval,
- předvolání k projednání přestupku je úkonem takové závažnosti a s takovými důsledky pro rozhodnutí ve věci, že jej lze co do důsledků s ním spojenými srovnat s rozhodnutím samotným. S doručováním předvolání měl proto zacházet stejně jako s doručením rozhodnutí ve věci.

Z výše uvedených důvodů má krajský soud za to, že žalovaný nepostupoval v souladu se základními zásadami správního řízení, v důsledku čehož znemožnil žalobci v rozporu s § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, právo účastnit se osobně projednání přestupku. Tím porušil právo na jeho spravedlivý proces. *Obiter dictum* podotkl, že postupy zmocněnce žalobce jsou mu známy z úřední činnosti a jejich metody jsou často hodnoceny orgány veřejné správy jako snahy o průtahy. Ani to však nemůže odůvodnit zjednodušení postupu správních orgánů v rozporu se zákonem.

II. Kasační stížnost

Žalovaný (dále též „stěžovatel“) proti rozsudku krajského soudu podal kasační stížnost, v ní uplatnil důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

Stěžovatel zdůraznil, že zmocněnec žalobce na ústním jednání dne 11. 2. 2013 požádal o doručení pouze rozhodnutí a nikoliv všech písemností na tuto adresu. I když žalobce tvrdí, že dne 16. 4. 2013 požádal o doručování všech písemností na adresu X, z šetření správního orgánu I. stupně vyplynulo, že žádné takové podání mu tohoto dne doručeno nebylo, a že pouze v 21:32:57 bylo doručeno vyjádření se k podkladům rozhodnutí. V něm zmocněnec žalobce žádal o doplnění svědecké výpovědi zasahujících policistů, navrhl provedení důkazu návodem k použití měřicího zařízení. Následně proto bylo nařízeno jednání, na které byl předvolán jak zmocněnec žalobce – předvolání bylo doručeno fikcí, tak i obviněný žalobce, který předvolání osobně převzal. Ani jedna z předvolaných osob se na ústní jednání nedostavila, bylo proto jednáno v jejich nepřítomnosti v souladu s ustanovením § 74 odst. 1 zákona o přestupcích.

Pokud krajský soud posoudil otázku doručování jinak, než učinil Nejvyšší správní soud v předchozím rozsudku ze dne 3. 9. 2015, č. j. 3 As 239/2014 – 13, porušil tím ustanovení § 110 odst. 4 s. ř. s.

Zároveň namítl, že krajský soud mu již rozsudkem ze dne 24. 10. 2014, č. j. 51 A 22/2013 - 56 uložil povinnost nahradit žalobci náklady řízení ve výši 23.812 Kč k rukám advokátky žalobce. Tuto povinnost splnil dne 27. 11. 2014. Krajský soud mu však napadeným rozsudkem uložil tuto povinnost znovu – tentokrát ve výši 31.229 Kč. Podle stěžovatele tak krajský soud učinil nesprávně, když povinnost k náhradě nákladů měl uložit pouze ve výši, které v řízení vznikly po právní moci rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 9. 2015, č. j. 3 As 239/2014 – 13.

Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil přípustnost kasační stížnosti. Kasační stížnost je podle ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

V projednávané věci jde právě o tento případ, neboť stěžovatel v kasační stížnosti výslovně namítl, že krajský soud právní názor Nejvyššího správního soudu nerespektoval. Stěžovatel rovněž napadl závěry, které nebyly předmětem předchozího řízení, a krajský soud je učinil nově. Nepřípustnost kasační stížnosti by v této procesní situaci znamenalo znemožnění věcného přezkumu rozsudku krajského soudu. Z těchto důvodů je proto kasační stížnost přípustná.

Žalobce v žalobě ze dne 21. 9. 2013 vymezil jako jediný žalobní bod a spornou otázku to, zda zmocněnec žalobce účinně dne 16. 4. 2013 požádal správní orgán I. stupně o doručování na svou elektronickou adresu a zda tato adresa byla z tohoto důvodu doručovací. V žalobě k tomu uvedl pouze tolik, že: „K této námitce odvolací orgán uvádí, že zástupce odvolatele na ústním jednání dne 11. 2. 2013 žádal o zaslání rozhodnutí o přestupku na uvedenou emailovou adresu X. Neuvedl však, že žádá o doručování všech písemností na tuto adresu..... Žalovaný však stanovení e-mailové adresy pro doručování chybně

vyhodnotil, neboť podáním ze dne 16. 4. 2013, učiněným z e-mailové adresy X se zaručeným elektronickým podpisem, požádal zástupce odvolatele o zasílání všech písemností v rámci předmětného řízení na e-mail X..... Žalovaný tak pochybil, když vyhodnotil zaslání předvolání k ústnímu jednání ze dne 16. 5. 2013 jako řádně doručené fikcí na adresu trvalého bydliště zástupce, neboť e-mailová adresa k zasílání veškerých písemností byla stanovena již dne 16. 4. 2013, tedy s měsíčním předstihem. Tím se písemnost „předvolání obviněného k ústnímu jednání“ ze dne 16. 5. 2013 nedostala do sféry vlivu zástupce žalobce a nebyla řádně doručena. Žalobce tak nebyl řádně předvolán k ústnímu jednání, tedy nebyly naplněny podmínky pro projednání v nepřítomnosti vymezené ustanovením § 74 odst. 1 zákona o přestupcích“. K okolnostem či k důvodům volby způsobu doručování zmocněnci žalobce již nic více ze žaloby nevyplývá, podle soudního spisu žalobce později žádné doplnění žaloby již neučinil.

V těchto mezích jedinou spornou otázku posoudil krajský soud v rozsudku ze dne 24. 10. 2014, č. j. 51 A 22/2013 – 56. Na skutečnosti, že nebylo postaveno na jisto, jaký byl skutečný obsah e-mailu žalobce, který došel dne 16. 4. 2013 prvoinstančnímu správnímu orgánu (a že žalovaný náležitě neprokázal, že zmocněnci bylo doručeno předvolání k jednání o přestupku na den 4. 6. 2013 na správnou doručovací adresu) poté založil *ratio* svého rozhodnutí krajský soud. Následně s tímto závěrem polemizoval ve své předchozí kasační stížnosti stěžovatel a Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 9. 2015, č. j. 3 As 239/2014 – 13 poté uzavřel, že žalobce o doručování písemností na elektronickou adresu dne 16. 4. 2013 nepožádal účinně, žalovaný proto nebyl povinen doručovat předvolání zástupci žalobce na elektronickou adresu X a předvolání na jednání ke správnímu orgánu bylo zmocněnci správně doručeno fikcí v listinné podobě.

Z uvedeného vyplývá, že žalobcova žádost o doručení rozhodnutí na elektronickou adresu zmocněnce učiněná u správního orgánu I. stupně dne 11. 2. 2013 pro věc ani pro samotného žalobce vůbec nebyla relevantní, tím spíše doposud nebyl sporný její význam pro projednávanou věc.

Žalobce však tuto skutečnost uplatnil poprvé u jednání krajského soudu dne 6. 10. 2015. V rozsudku krajského soudu je k tomu výslovně uvedeno, že: *“Žalobce tedy tvrdí, že žádost o doručení řádně odeslal a uplatnil a to 2x, v únoru a v dubnu 2013...Ve věci je však klíčové, že zmocněnec požádal o doručování na e-mailovou adresu již v únoru 2013 na jednání správního orgánu I. stupně, ten mu v podstatě sdělil, že mu na tuto adresu bude doručovat....“*

Nejvyšší správní soud je toho názoru, že výše uvedené vyjádření žalobce není pouhé doplnění jeho dřívější argumentace. Význam žádosti ze dne 11. 2. 2013 o doručení rozhodnutí na elektronickou adresu zmocněnce v projednávané věci totiž žalobce v žalobě nijak nezpochybil a tuto skutečnost neučinil spornou, ač tak učinit jistě mohl. Platí přitom, že *„za žalobní bod je nezbytné považovat každé vyjádření žalobce, z něhož byt' i jen v nejhrubších obrysech lze dovodit, že napadené správní rozhodnutí z určitého důvodu považuje za nezákonné“* (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 – 78). V námitce vznesené teprve na jednání krajského soudu proto žalobce nepochybně vymezil a uplatnil zcela nový žalobní bod.

Žalobce doplnění žaloby učinil více než dva roky po konci dvouměsíční lhůty k rozšiřování žaloby o další žalobní body (srov. ustanovení § 71 odst. 2 s. ř. s.) K tomuto novému žalobnímu bodu proto krajský soud přihlížet vůbec neměl, pokud tak učinil a v návaznosti na tuto nově uplatněnou námitku věc rozhodl, řízení zatížil podstatnou vadou způsobující nezákonnost napadeného rozsudku. Jedná se přitom o vadu, ke které je Nejvyšší správní soud povinen přihlížet *ex officio* (srov. § 109 odst. 4 s. ř. s.). Již jen z tohoto důvodu kasačnímu soudu nezbývá, než rozsudek krajského soudu zrušit pro naplnění kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Vzhledem ke skutkovým i procesním okolnostem projednávané věci však považuje Nejvyšší správní soud za nezbytné věcně posoudit též námitky, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti.

Pravidla pro elektronické doručování vyplývají z ustanovení § 19 odst. 1 a 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu ve znění účinném ke dni rozhodnutí (dále též „*správní řád*“). Platí, že písemnost doručuje správní orgán především prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky. Zejména z důvodu urychlení řízení však doručuje správní orgán na požádání účastníka řízení na adresu pro doručování nebo elektronickou adresu, kterou mu účastník řízení sdělí. Podle § 19 odst. 4 správního řádu platí, že do vlastních rukou adresáta se doručují písemnosti podle § 59 (tj. předvolání), § 72 odst. 1 (rozhodnutí) téhož zákona, písemnosti, o nichž tak stanoví zvláštní zákon, a jiné písemnosti, nařídí-li to oprávněná úřední osoba.

Podle ustanovení § 19 odst. 8 správního řádu se písemnosti uvedené v odstavci 4 na požádání adresáta doručují jiným způsobem podle tohoto zákona. V případě doručování na elektronickou adresu platí, že písemnost je doručena v okamžiku, kdy převzetí doručované písemnosti potvrdí adresát zprávou podepsanou jeho uznávaným elektronickým podpisem. Nepotvrdí-li adresát převzetí písemnosti nejpozději následující pracovní den po odeslání zprávy, která se nevrátila jako nedoručitelná (odstavec 9), doručí správní orgán písemnost, jako by adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal. Pouze v případě, že by se tato zásilka vrátila jako nedoručitelná, správní orgán doručování zopakuje a v případě neúspěchu pokusu doručí písemnost, jako by adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal.

Z citovaných ustanovení vyplývá, že pro naplnění účelu doručování tímto způsobem je nezbytná součinnost odesílajícího orgánu a adresáta písemnosti. Právě na tuto nezbytnou součinnost a důsledky, pokud adresát zůstane nečinný, poukázal Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 11. 5. 2016, č. j. 2 As 308/2015-38. V rozsudku vyložil, že nepotvrdí-li adresát převzetí písemnosti při doručování písemností elektronickou formou do vlastních rukou (předvolání k jednání u správního orgánu je takovou písemností, srov. § 19 odst. 4 správního řádu), doručí správní orgán písemnost, jako by adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal. Naopak u písemností, které se takto nedoručují do vlastních rukou, není třeba, aby její adresát potvrdil převzetí této písemnosti zprávou podepsanou uznávaným elektronickým podpisem; účinky doručení zůstanou zachovány i bez této součinnosti.

Vyžadují – li proto citovaná ustanovení správního řádu součinnost adresáta písemnosti s odesílajícími správním orgánem, je zřejmé, že pro adresáta písemnosti i pro správní orgán musí být naprosto srozumitelné a jednoznačné, jaká je doručovací adresa adresáta písemnosti.

Judikatura Nejvyššího správního soudu dále konstantě vykládá, že ani existence samotné žádosti o doručování na elektronickou adresu neznámá *pro futuro* absolutní povinnost správního orgánu doručovat písemnosti pouze tímto způsobem. Zdůrazňuje přitom, že tento způsob doručování má ve smyslu § 19 odst. 3 správního řádu přispět především k urychlení řízení. Pokud by tento způsob doručování k procesně efektivnímu výsledku nevedl, lze na tuto formu doručování ze strany správního orgánu za splnění určitých podmínek i rezignovat.

Nejvyšší správní soud takto např. v rozsudku ze dne 30. 3. 2016, č. j. 10 As 5/2016-36 konstatoval, že pokud správní orgán zjistí, že doručování na elektronickou adresu k urychlení řízení nepřispěje, a neshledá ani žádné jiné důvody opodstatňující takovéto doručování, je oprávněn účastníkovi na požadovanou elektronickou adresu písemnosti nezasílat. Písemnosti tedy doručuje, jako by účastník o doručování na elektronickou adresu vůbec nepožádal. Pokud správní orgán nevyužije shora uvedenou možnost a bude účastníkovi na jím uvedenou

elektronickou adresu doručovat, ovšem účastník převzetí této písemnosti nepotvrdí, je správní orgán oprávněn všechny následující písemnosti zasílat bez dalšího tak, jako by adresát o doručování na elektronickou adresu vůbec nepožádal (§ 19 odst. 8 správního řádu z roku 2004).

V rozsudku ze dne 24. 7. 2015, č. j. 8 As 55/2015-26 Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že byť je právní úprava doručování podle správního řádu konstruována na prioritě doručování na adresu zvolenou účastníkem (jeho zástupcem), nemůže volba doručovací adresy v elektronické podobě představovat jediný přípustný prostředek doručení určité písemnosti účastníkům (jejich zástupcům). Zvláště pokud je dána objektivní technická překážka, která není jednorázová či snadno odstranitelná, bylo by v rozporu se smyslem § 19 odst. 4 správního řádu, který má přispívat k urychlení řízení, formálně lpět na povinnosti doručovat výhradně elektronicky a za analogického užití § 19 odst. 8, 9 správního řádu písemnost i přes žádost o doručování na elektronickou adresu doručovat, jakoby adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal.

Jak již Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 9. 2015, č. j. 3 As 239/2014 – 13 v projednávané věci vyložil, žalobce o doručování písemností na elektronickou adresu dne 16. 4. 2013 nepožádal účinně. O doručení na elektronickou adresu proto požádal zmocněnec žalobce toliko jednou na ústním jednání dne 11. 2. 2013 výlučně ve vztahu k doručení rozhodnutí.

Žádné další okolnosti, za nichž tuto žádost zmocněnec učinil a které by měly mít vliv na srozumitelnost a určitost zmocněncovy vůle z protokolu patrně nejsou, podpis zmocněnce poté stvrzuje správnost a úplnost protokolu o ústním jednání. Nejvyšší správní soud je proto názoru, že žádost zmocněnce nelze vykládat jinak než v její gramatické podobě, tj. že zmocněnec požádal pouze o elektronické doručení rozhodnutí.

Z protokolu podle názoru Nejvyššího správního soudu přitom nelze dovodit, že by správní orgán na tomto jednání ukončil shromažďování podkladů a zmocněnec by proto měl důvodně předpokládat, že posledním úkonem v řízení mělo být již jen vydání rozhodnutí. Toho si musel být zmocněnec dobře vědom minimálně ze dvou důvodů. Na ústním jednání totiž navrhl provedení důkazu výpovědí zasahujících policistů a rovněž namítl podjatost oprávněné úřední osoby. V obou případech tedy musel očekávat další procesní postup správního orgánu I. stupně.

O námitce podjatosti rozhodl správní orgán I. stupně dne 12. 2. 2013, pod č. j. 2013/156/SPR/SEJ; námitka byla zamítnuta. Správní orgán I. stupně toto usnesení doručoval v listinné podobě výlučně na adresu trvalého bydliště zmocněnce; podle dokladu o doručení byla zásilka vhozena do domovní schránky dne 27. 2. 2013. Je přitom zřejmé, že zmocněnec se s usnesením o námitce podjatosti seznámil, neboť ve vyjádření k podkladům rozhodnutí ze dne 11. 4. 2013 nic nenamítal proti tomu, že úkony řízení provádí táž oprávněná úřední osoba, proti níž uplatnil námitku podjatosti, a že by snad měl za to, že o této námitce doposud nebylo rozhodnuto, k této skutečnosti ostatně nenamítl nic až doposud. Rovněž v otázce doručování právě tohoto usnesení (tj. usnesení doručovaného v době po uplatněné žádosti ze dne 11. 2. 2013) nevznesl jedinou námitku, ač by – soudě dle aktuálního přístupu žalobce - mělo být již tehdy doručeno vadně, tudíž by řízení bylo provedeno osobou, která k těmto úkonům neměla být oprávněna. Hájit jiné současně vznesené návrhy přitom zmocněnec žalobce neopomněl, když ve vyjádření ze dne 11. 4. 2013 striktně připomněl, že správní orgán doposud nestanovil termín provedení důkazu navrženého již dne 11. 2. 2013 a připomněl, že ani nebyl vyrozuměn o tom, z jakého důvodu jeho návrhu nebylo vyhověno.

Právě v této fázi řízení měl zmocněnec podle názoru Nejvyššího správního soudu vhodnou příležitost zopakovat žádost o doručování elektronickou formou či jinak vnést jistotu a určitost do procesu doručování. Zmocněnec však při této příležitosti v tomto smyslu neučinil nic.

Ve věci doručování zde z pohledu správního orgánu I. stupně byl před ústním jednáním dne 4. 6. 2013 (a před odesláním předvolání ze dne 16. 5. 2013) stav, kdy zmocněnec dne 11. 2. 2013 požádal výlučně o doručení rozhodnutí na svou elektronickou adresu, s usnesením o námitce podjatosti doručeném na adresu trvalého bydliště se seznámil a o změnu ve způsobu doručování – jak již vyložil dříve Nejvyšší správní soud – u správního orgánu I. stupně účinně nepožádal. Doručovací adresou zmocněnce ve věcech všech písemností - s výjimkou rozhodnutí o věci – tak byla adresa trvalého bydliště zmocněnce žalobce (srov. § 20 odst. 1 správního řádu).

Na tuto adresu ostatně správní orgán I. stupně doručil všechny písemnosti. Od ústního jednání dne 11. 2. 2013 doručoval správní orgán zmocněnci celkem tři – usnesení o námitce podjatosti z 12. 2. 2013 (výlučně na adresu trvalého bydliště), výzvu k vyjádření se k podkladům před vydáním rozhodnutí ze dne 3. 4. 2013 (kombinovaně na adresu trvalého bydliště a elektronicky) a předvolání ze dne 16. 5. 2013 (výlučně na adresu trvalého bydliště). Je tedy zřejmé, že správní orgán na doručování písemností zmocněnci nijak nerezignoval, k vadám řízení postup správního orgánu I. stupně nevedl.

Správní orgán I. stupně správně doručoval předvolání k ústnímu jednání do vlastních rukou zmocněnce na adresu jeho trvalého bydliště. Učinil tak přes všechno s dostatečným předstihem, neboť zásilka byla do domovní schránky vložena po uplynutí úložní doby deseti dnů již dne 28. 5. 2013. Nejvyšší správní soud nepřehlédl ani to, že správní orgán I. stupně k ústnímu jednání předvolal též obviněného (tj. žalobce), který zásilku určenou do vlastních rukou převzal osobně.

Zákon o přestupcích současnou účast zástupce a obviněného u ústního jednání nevyžaduje, jestliže nejde o situaci, kdy má u ústního jednání přímo obviněný něco vykonat, postačí osobní účast zmocněnce (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2014, 4 As 120/2014 – 21). Je však nepochybné, že ve správním řízení trestním jde především o obhajobu práv obviněného. Pokud správní orgán předvolal i obviněného a ten společně se zmocněncem přes vědomí o termínu ústního jednání na jakoukoli omluvu rezignovali, neznamenal postup správního orgánu v uvedených okolnostech žádný zásah do práva žalobce na spravedlivý proces (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2016, č. j. 9 As 226/2015 – 44). Vzhledem k tomu, že žalobce převzal předvolání dokonce osobně a oba dva se jednání správního orgánu nezúčastnili, byly zde zcela naplněny podmínky pro jednání jak v nepřítomnosti zástupce, tak i samotného žalobce podle § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Důsledky projednání přestupku v nepřítomnosti žalobce i jeho zmocněnce před správním orgánem lze proto v projednávané věci přičítat toliko k jejich tíži.

Závěr o tom, že žalovaný zmocněnci žalobce doručoval správně na adresu jeho trvalého bydliště, vyslovil Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 3. 9. 2015, č. j. 3 As 239/2014 – 13. Z výše uvedeného je přitom zřejmé, že zde není žádný důvod se od předchozího závěru odchýlit. Pokud krajský soud v napadeném rozsudku dospěl k závěru jinému, porušil tím svou vázanost právním názorem Nejvyššího správního soudu (srov. ustanovení § 110 odst. 4 s. ř. s.) a tím zatížil řízení vadou, která má za následek nezákonnost svého rozsudku. Nejvyšší správní soud proto z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

V něm je krajský soud znovu vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, že žalovaný zmocněnci žalobce předvolání k ústnímu jednání doručil správně na adresu jeho trvalého bydliště.

Nejvyšší správní soud pro úplnost uvádí, že se stěžovatelkou se neztotožnil v té části kasační stížnosti, ve které napadla výrok o povinnosti k náhradě nákladů řízení. Poté, co Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu ze dne 24. 10. 2014, č. j. 51 A 22/2013 – 56 bylo třeba o všech nákladech, tj. o těch, které vznikly doposud v řízení před krajským soudem tak i v řízení před Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 3 As 239/2014 rozhodnout znovu, proto byl výrok o nákladech řízení obsažený v rozsudku krajského soudu ze dne 13. 10. 2015, č. j. 51 A 22/2013 – 116 procesně správný.

Krajský soud ovšem v novém rozhodnutí rozhodne o nákladech řízení znovu, včetně i nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u ě n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 10. listopadu 2016

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu